

mediocrity does not try to devalue the meanings of the concepts of the people or the mass, but points to a new strategy for understanding the problems of the development of a plurality of people, which implements the political will in the conditions of the latest scientific and technological revolution.

УДК 351.85:338.4-026.15(477):008-047.44

ORCID ID: 0000-0002-8179-7896

Х. В. Плещан

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ КРЕАТИВНИМИ ІНДУСТРІЯМИ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті досліджено специфіку державного управління креативними індустріями в Україні, крізь призму культурологічного аналізу. Визначено основні нормативно-правові засади діяльності інституцій креативних індустрій та їх розвиток на сучасному етапі. Обґрунтовано особливості культурологічного аналізу дослідження державного управління креативними індустріями в Україні. Встановлено відповідність взаємодії на всіх рівнях влади у процесі розвитку креативних індустрій через ефективний механізм державного управління. Доведено, що синергетична взаємодія на усіх рівнях державних інституцій забезпечить ефективне державне управління, що сприятиме популяризації української культури, культурно-історичних цінностей, культурної спадщини, креативних ініціатив та проєктів, сучасних феноменальних творінь культурно-креативного простору для сталого розвитку України.

Досліджено і обґрунтовано сучасний стан креативних індустрій в умовах децентралізації. Наукова новизна характеризується культурологічним аналізом державного управління креативних індустрій в умовах поширення інформаційних та комунікативних технологій.

Ключові слова: *культура, креативні індустрії, державне управління, культурна політика, людський ресурс, децентралізація, сталий розвиток.*

DOI 10.34079/2226-2849-2022-12-24-89-105

*«Немає нічого постійного, крім змін...»
Геракліт*

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Українське суспільство за умов трансформаційних процесів, з метою успішної динаміки розвитку і збереження культури, культурних послуг і цінностей, креативних індустрій, потребує модернізації системи державного управління. Необхідність удосконалення постає особливо актуальною в зв'язку з чітким курсом України в Європейський Союз (далі – ЄС), з остаточним європейським вибором українського суспільства, відповідно адаптації нормативно-правової бази до стандартів ЄС. Тому на часі оновлення, вироблення та реалізація ефективного механізму державного управління. До якого віднесемо і модернізацію управління креативними індустріями для визначення новітніх культурно-креативних пріоритетів, принципів, технологій, культурного надбання, цілісності

управління кадровими процесами спрямованими на ефективне використання людського ресурсу у професійній діяльності, де важливу роль відіграє успішність в умовах поширення інформаційних та комунікативних технологій.

Так, стрімко розвиваються технології, інновації, міста крізь призму креативного простору та проєктів, формуються культурно-креативні бізнес-осередки, змінюється підхід до ролі і змісту діяльності бібліотек, музеїв, дизайну, реклами, центрів культурної творчості, театрів, університетів тощо. Відповідно глобалізаційні та інтеграційні зміни суспільства і культуротворчого процесу актуалізують необхідність модернізації державного управління секторами креативних індустрій для активізації споживання творчого продукту суспільством і розвитку креативного середовища.

Адже нині все частіше відбувається усвідомлення щодо важливої місії національної ідеї, культурного коду нації, культурного надбання, цінностей у ставленні і розвитку державності. Оскільки пріоритетним завданням держави є гарантування прав і свобод громадян, гарантування культурного розвитку має бути серед основних. Це актуалізує, у контексті дослідження, забезпечення визначення правового становища та механізмів взаємодії органів державного управління креативними індустріями, їх інституційної спроможності та людського ресурсу на онові людиноцентризму. Переконані, креативні індустрії мають стати пріоритетним розвитком культури і держави загалом як флагман конкурентоспроможності. Зокрема, дослідження державного управління діяльністю секторів креативних індустрій має міждисциплінарний характер та потребує чіткого бачення місії/візії управління, стратегічного планування розвитку креативних індустрій і ефективного механізму функціонування відповідно до викликів часу, соціокультурного середовища і потреб споживачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає можливість узагальнити, що динаміка сучасних наукових розвідок відзначається широким спектром досліджуваної проблематики. Науково-теоретичну базу дослідження становлять нормативно-правові акти українського законодавства, праці вітчизняних і зарубіжних дослідників. Зокрема, з державного управління, психології управління, соціології, культурології, історії, права тощо. У науковому дискурсі дослідження основних понять, класифікаційних характеристик, функціональних особливостей державного управління розкрито у працях Г. Атаманчука, В. Бакуменка, К. Ващенко, Л. Гаєвської, А. Гаврилюк, Л. Гонюкової, С. Дубенко, В. Князева, В. Лугового, В. Малиновського, Н. Нижник, О. Оболенського, Т. Пахомової, С. Серьогіна, Ю. Сурміна, С. Хаджирадевої та ін. Праці вказаних учених дали змогу здійснити системний розгляд переважної більшості питань щодо розвитку інституту державної служби, модернізації кадрової політики, управління людськими ресурсами, системного комплексного аналізу розвитку управлінської діяльності, принципів функціонування державного апарату загалом. Еволюцію наукових поглядів до розуміння змісту державного управління в сфері культури простежуємо в працях К. Балабухи, О. Кравченко, Н. Колісніченко, О. Копієвської, Н. Костенко, І. Костирі, І. Петрової, О. Скакун, П. Ситника, І. Френкель та ін. Зокрема, динаміку культурно-дозвіллевих пріоритетів і потреб людей досліджували Н. Костенко, І. Петрова. На європейському досвіді реалізації стратегій транспарентності і доступу взаємодій в управлінні культурою акцентує увагу Н. Колісніченко (Колісніченко, 2021). Автор розкриває пріоритети культурної політики на європейському рівні крізь призму особливості транспарентності та взаємодії. Водночас П. Ситник (Ситник, Купрійчук, Карлова, та Небожук, 2020) виокремлює основні принципи децентралізації державного управління у сфері культури. Наголошуючи, що для забезпечення повноцінного розвитку культурної сфери необхідною умовою є організація і здійснення державного управління на засадах чітких принципів, які є регулятивними настановами, що пов'язують мету зі способами її досягнення, вказують на можливі або необхідні шляхи та ефективні механізми.

Позитивно оцінюючи наукові та нормативно-правові напрацювання, відзначимо, що дослідження державного управління креативними індустріями з позицій культурологічного аналізу в Україні потребують детальніших наукових розвідок. Підсумовуючи аналіз наукових напрацювань, вважаємо доцільним *метою дослідження* зосередити на аналізі тенденцій і характерних особливостей державного управління креативними індустріями в Україні в умовах поширення інформаційних і комунікативних технологій.

Виклад основного матеріалу. Нині теоретики і практики активно розповсюджують ідеї становлення і розвитку креативних секторів, що є основою майбутнього культурно-креативного простору. Передусім мова йде про організацію діяльності креативних індустрій, нормативно-правове підґрунтя та ефективне державне управління. Саме розуміння цих процесів відіграє надзвичайно важливу роль у становленні, можливостях і розвитку креативних індустрій в Україні.

Зазначимо, що першою державною структурою, що ввела і зафіксувала на законодавчому рівні визначення «креативні індустрії» (*Creative industries*) є Міністерство культури, медіа та спорту уряду Великобританії. Відповідно креативні індустрії трактуються як індустрії, які походять з індивідуальної креативності, вміння і талану, і які мають потенціал до багатства і створення робочих місць через генерування та використання інтелектуальної власності (Department of Culture, Media and Sport, 1998). Щодо України, то на державному і, відповідно, законодавчому рівні у Законі України «Про культуру» визначено, що під креативними індустріями потрібно розуміти види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження (Закон України № 2458-VIII, 2018).

У загальному значенні, державне управління креативних індустрій в Україні відносно нове явище. Ретроспективний аналіз дає можливість визначити, що у період з 1991-2013 роки, креативні індустрії не були пріоритетними напрямками державного управління. Все частіше виникали конфлікти інтересів між різними інституціями, спільнотами та неурядовими організаціями. Відповідно, сфера культури перебувала в ситуації самовиживання, самовзаємодії і самопідтримці. Також можемо стверджувати, що до 2014 року роль креативних індустрій у розвитку культури і держави загалом не бралась до уваги на всіх рівнях управління. Власне, діяльність щодо розробки стратегічного бачення і нормативно-правової підтримки становлення і функціонування креативних індустрій в Україні не здійснювалась. Відповідно після 2014 року з ініціативи культурних активістів відбулось перезавантаження діяльності креативних індустрій. Так, з 2014 по сьогодні ми можемо визначити як період інвестиції та розвитку креативних індустрій України. Нині суспільство характеризується розвитком та поширенням креативних індустрій, як рушійної складової сфери культури, що мають значний потенціал для формування культурного різноманіття, впливаючи на людський розвиток. Водночас сектори креативних індустрій розвиваються відповідно до специфіки управління на місцевому, регіональному та державному рівнях. Проте, погоджуємось з Н. Подольчак (2021), що для визначення поняття «креативні індустрії» у більшості випадків обрано економічний контекст, нівелюючи культурне значення. Відсутні характеристики щодо інтелектуальної власності, індивідуального талану (Подольчак, 2021). Не відкидаючи важливості економічної і соціальної ролі, вважаємо доречним акцентувати увагу в дослідженні на культурологічному аспекті специфіки державного управління креативними індустріями. Для підсилення думки, зауважимо, що у 2010 році Україна приєдналась до Конвенції ЮНЕСКО про охорону і заохочення розмаїття форм культурного самовираження. Відповідно взяла на себе зобов'язання щодо підтримки креативних індустрій у розвитку розмаїття форм культурних

цінностей, сприяння сталого розвитку і культурної самореалізації.

Як зазначено у Конституції України, основи законодавства про культуру і відповідно креативні індустрії визначають правові, економічні, соціальні, організаційні засади розвитку. Водночас регулюють суспільні відносини у сфері створення, поширення, збереження та використання культурних цінностей і спрямовані на відповідні напрями. Зокрема, реалізацію суверенних прав України у сфері культури; відродження і розвиток культури української нації та культур національних меншин, які проживають на території України; забезпечення свободи творчості, вільного розвитку культурно-мистецьких процесів, професійної та самостійної художньої творчості; реалізацію прав громадян на доступ до культурних цінностей; соціальний захист працівників культури; створення матеріальних і фінансових умов розвитку культури. При цьому пріоритетні напрями розвитку культури визначаються загальнодержавними програмами, які затверджуються Верховною Радою України (Конституція України, 1996, ст. 85). На основі культурологічного аналізу зазначимо, що до пріоритетних напрямів державної підтримки креативних індустрій потрібно віднести: зміцнення галузей культури через: створення та зміцнення потенціалу виробництва й поширення культури, сприяння доступу до глобального ринку й міжнародних мереж поширення для культурної діяльності та культурних товарів і послуг, створення умов для формування життєздатних місцевих і регіональних ринків, підтримку творчої діяльності та створення умов для міжнародної мобільності творчих працівників, заохочення взаємодії з представниками культури інших країн у галузі музичного і кінематографічного мистецтва; створення потенціалу завдяки обміну інформацією, досвідом і спеціальними знаннями, підготовки конкурентоздатного людського ресурсу; стратегічного ефективного управління; розробки та реалізації політики, заохочення й поширення форм культурного самовираження, підвищення кваліфікації та передачі професійних навичок; забезпечення фінансової підтримки (ЮНЕСКО, 2009), що забезпечить синергетичну взаємодію у середовищі культури і креативних індустрій на усіх рівнях управління.

Гранично вагоме є й те, що креатив у державних установах реалізується у поєднанні співпраці креативної спільноти і державного апарату. При цьому важливу роль державні інституції відіграють при необхідності масштабування локальних креативних бізнесів для ефективної діяльності в процесі формування сталого розвитку. Також збагачення бюрократичної чіткості живильною креативністю спостерігається у традиційно дотаційних культурних закладах (бібліотеки, архіви, музеї). Мова йде про генерування креативних послуг та створення хабів культурної співтворчості, що забезпечує економічну вигоду і позитивні соціальні впливи як притаманної риси креативних індустрій (Образцова, 2018). У цьому контексті доцільно зазначити, що державна політика досягає ціннісних цілей шляхом прийняття державно-управлінських рішень та дій і реалізує поставлені мету і завдання. При цьому, гуманістичний вимір державної політики, державного управління та державного регулювання проявляється через відповідну стратегію діяльності інституцій, яка консолідує суспільство, запобігає конфронтації, розвиває гуманітарний потенціал соціуму, створює умови для прояву творчого потенціалу громадян країни (Гаврилюк, 2020, с. 125). Зокрема, стратегічне планування розвитку креативних індустрій передбачає систему управління змінами та передбачає визначення стратегічної мети, цілей і завдань, пріоритетів, інноваційних проєктів як ефективного управлінського інструменту реалізації культурної політики та забезпечення конкурентоспроможності в умовах поширення інформаційних та комунікативних технологій.

Відповідно до статті 6 Конституції України державна влада здійснюється на основі поділу, зокрема: законодавчу, виконавчу та судову. У контексті нашого дослідження вважаємо доцільним розмежувати основні спектри державного управління за цим поділом.

Водночас аналіз науково-теоретичної літератури дає можливість стверджувати, що принцип поділу влади формується на основі відповідної системи вимог. Сюди віднесемо поділ функцій і повноважень між органами різних напрямів державної влади; закріплення певної самостійності кожного органу влади у процесі здійснення повноважень, неприпустимість втручання в прерогативи один одного; наділення органів кожної галузі влади можливістю протиставляти свою думку рішенню органу іншої галузі влади; виключення зосередження всієї влади в одній з галузей, її органах чи окремої людини або групи осіб, тобто запобігання узурпації влади; узгодженість і взаємний правовий контроль дій органів усіх галузей влади; рівність органів галузей влади перед законом, здійснення повноважень у межах, встановлених законами і відповідно до них, неможливість зміни компетенції інституцій поза конституційним шляхом (Скакун, 2021, с. 143–146). Це дає можливість виокремити основні напрями ролі держави в функціонуванні і розвитку креативних індустрій. Зокрема, адвокація та публічне просування сектору, економічна оцінка сектору креативних індустрій; створення та розвиток регуляторного середовища; розробка та реалізація програм підтримки розвитку креативних індустрій; сприяння розвитку обміну кращими практиками; участь у міжнародних механізмах регулювання (Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2019, с. 74), що забезпечує розвиток комунікації між усіма зацікавленими сторонами розвитку секторів креативних індустрій в умовах поширення інформаційних і комунікативних технологій.

У сьогочасному культурологічному процесі пріоритетну роль щодо розвитку креативних індустрій відіграє Інститут Президентства. Президентом України ухвалено низку важливих указів законів, що регулюють діяльність секторів та забезпечують модернізаційні зміни відповідно до викликів часу. До прикладу, важливим аспектом підтримки креативних індустрій є підписання Президентом України 18 серпня 2020 року Указу № 329/2020 «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму» (Указ Президента України, 2020). Також відзначимо важливість на етапі розвитку креативних індустрій реалізації національної програми з масштабної розбудови інфраструктури України, збереження і відновлення культурної спадщини «Велике будівництво». Це обумовлено тією важливою роллю, що в межах програми Президента, реалізовується проєкт «Велика Реставрація», що змінює ставлення до культурної і креативної індустрій на державному рівні. Як зазначено на офіційному сайті Президента України, проєкт «Велика Реставрація» розрахований на 2021-2023 роки. Реалізацію та координацію Програми здійснює Міністерство культури та інформаційної політики України. Програма «Велика Реставрація» передбачає роботи з реставрації, консервації, ремонту на об'єктах культурної спадщини в усіх регіонах України (Президент України, 2021). Адже «треба рухатися багатьма шляхами: концесія, державно-приватне партнерство, віддавати приватному сектору, і держава повинна окремо інвестувати. Бо реставрація по всьому світу йде навіть не десятиріччями, а сторіччями. Це програма, яку ми зараз починаємо в Україні і яка не буде зупинятись. У нас багато історичних пам'яток – все це відновити за три-п'ять-десять років просто неможливо» (Президент України, 2021). Загалом «Велика Реставрація» безпрецедентна програма, що сприятиме підвищенню туристичних потоків, забезпечить збереження української культурної спадщини та історії. Відбір об'єктів для реалізації проєкту здійснюється на основі постанови

Кабінету міністрів України №1214 від 9 грудня 2020 «Про затвердження порядку відбору проєктів з реставрації, консервації, ремонту на пам'ятках культурної спадщини, які будуть реалізовані у рамках програми «Велике будівництво». Підсумки перших результатів реалізації програми можемо спостерігати у наведених даних в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз імплементації програми «Велика реставрація» за період 2019-2021

Область	Населений пункт	Назва об'єкту	Місце реалізації проєкту	Вид робіт
Закарпатська	м. Ужгород	Замок-фортеця Х-ХVI ст.	Ужгородський замок-фортеця, краєзнавчий музей	реставрація, протизваринні роботи
	с. Колопчава	пам'ятка архітектури XVII ст. державної церкви Зіслання Духа	Мегагірська група Закарпаття	першочергові протизваринні роботи
Волинська	смт. Опілля	Замок Радзивілів XVI ст.	Замок бастионного типу в селі Опілля, Луцького району, Волинської області	реставрація, ремонт та пристосування
Рівненська	м. Острого	Башта Луцька XVI ст. (Музей книги та друкарства) Вежа Муровано XVI ст.	Музей книги та друкарства у місті Острого Острозький краєзнавчий музей (Замок-музей)	реставрація, протизваринні роботи
Львівська	м. Львів	Музей історії релігії	Львівський музей історії релігії	реставрація експозиційних залів
	м. Жовква	Пам'ятка архітектури національного значення Жовківський замок		реставрація, протизваринні роботи відновлення
	с. Підгірці	Пам'ятки архітектури національного значення: Палац Підгорського замку, Костел св. Йосифа, Гельмидський заїзд, парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Підгорський замок»	Львівська національна галерея мистецтв імені 6.Г.Возницького	реставрація, ремонт та пристосування
	смт. Опельське	Пам'ятка архітектури національного значення Замок Дзятиничів; пам'ятка XIV-XVIII ст. національного значення Костел Калудинів з каплиці		реставрація, ремонт та пристосування
Тернопільська	м. Львів	Пріоритетні НАУД театру ім. М.Занковецької	ДП «Національний академічний український драматичний театр імені М.Занковецької»	реставрація
	м. Бучач	Ратуша XVIII ст.		реставрація
	м. Чортків	Пам'ятка архітектури національного значення XVI ст. Замок у м. Чортків	Національний заповідник «Замки Тернопілля»	відновлення
Львівська	м. Збарж	Перекішні мости та ескарпові стіни до замку	Національний заповідник «Замки Тернопілля»	капітальний ремонт і реставрація
	м. Березани	Пам'ятка архітектури національного значення І ромадська будівля Ратуша, пам'ятка архітектури місцевого значення Адміністративний будинок	Державний історико-архітектурний заповідник	реставрація
Львівська	м. Галич	Пам'ятка архітектури національного значення Галицький замок	Національний заповідник «Давній Галич»	виконання проєктно-кошторисної документації на проведенні ремонтно-реставраційних робіт
Хмельницька	м. Кам'янець-Подільський	Пам'ятки архітектури національного значення Кушнерська, Прибережна і Ковальська башта, комплекс Низької польської брами	Комплекс польської брами Національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець»	ремонтно-реставраційні роботи
	м. Чернівці	Чернівечка обласна універсальна бібліотека імені Міцисаї Івасюка	Чернівечка обласна універсальна бібліотека імені Міцисаї Івасюка	реставраційний ремонт
Житомирська	м. Хотин	Пам'ятка архітектури національного значення Міст і Південної (Б'язної) башти замку XVII-XVIII ст.; комплекс споруд фортеці XIII-XVIII ст.	Державний історико-архітектурний заповідник «Хотинська фортеця»	ремонтно-реставраційні та протизваринні роботи
	м. Житомир	Меморіальний будинок-музей академіка С.П.Корольова	Меморіальний будинок-музей академіка С.П.Корольова	ремонтно-реставраційні роботи
Вінницька	м. Житомир	Житомирський академічний український музейно-драматичний театр імені І.Кочерги Житомирський академічний обласний театр дільок	Житомирський академічний український музейно-драматичний театр імені І.Кочерги Житомирський академічний обласний театр дільок	реставраційно-ремонтні роботи
	м. Тульчин	Палац Потоцьких	Пам'ятки культури Палац Потоцьких, місто Тульчин	реставрація головного корпусу пам'ятки
Київська	м. Вінниця	Музично-драматичний театр ім. Садовського	Музично-драматичний театр ім. Садовського, місто Вінниця	реставраційний ремонт частини фасаду
	м. Київ	Пам'ятки архітектури національного значення костелу Святого Миколая	Національний будинок органної та камерної музики України	реставрація фасадів
		Відомості Софійського собору; пам'ятки архітектури національного значення Трапезна XVIII ст. дзвіниця Софійського собору.	Національний заповідник «Софія Київська»	ремонтно-реставраційні роботи.
		Пам'ятки архітектури національного значення: троїцька надбрамна церква, Башта Івана Кушніра, Башта «Монастирські мур»	Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»	ремонтно-реставраційні роботи пристосування
Пам'ятка архітектури Оборони мурів навколо Вісхнід і Дальнід печер		Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»	протизваринні роботи	
	Пам'ятка архітектури місцевого значення «Бібліотека митрополита Флавіана»	Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»	ремонтно-реставраційні роботи пристосування	
	Пам'ятка архітектури XVII-XVIII ст. Онуфрієвська вежа	Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»	ремонтно-реставраційні роботи пристосування	
Чернівецька	м. Київ	Пам'ятка архітектури та містобудування національного значення – будинок музею старожитностей та мистецтв (1897-1900 рр.) Музей просто неба «Пирогово»	Національний художній музей України	протизваринні ремонтно-реставраційні роботи
		Меморіал Г.Олодомор	Національний музей народної архітектури та побуту України	ремонтно-реставраційні роботи
		Пам'ятка національного значення Гостинний дір Будівля Національної музичної академії України імені П.Т.Чайковського	Національний заповідник «Софія Київська» Національна музична академія України імені П.Т.Чайковського	ремонтно-реставраційні роботи
Чернівецька	с. Качанівка	Пам'ятки історії, архітектури національного значення: Палац з двома флігелями (1824-1853 роки); Водогірна вежа (1866-1898 роки); Альтанка М.Г.Ліпки (1830 р.)	Національний історико-культурний заповідник «Качанівка»	реставрація, пристосування
Черкаська	м. Канів	Пам'ятка історії місцевого значення Будинок музею Т.Г.Шевченка	Шевченківський національний заповідник	реставрація
Кіровоградська	м. Олександрія	Олександрійський міський Будинок культури	Олександрійський міський Будинок культури	реставрація
Миколаївська	м. Миколаїв	Миколаївський художній академічний драматичний театр	Миколаївський художній академічний драматичний театр	реставрація будівлі
Херсонська	м. Херсон	Херсонський обласний художній музей ім. О.Шовкуненка	Херсонський обласний художній музей ім. О.Шовкуненка	реставрація, пристосування
Одеська	м. Одеса	будівля-пам'ятка «Нова біржа» Одеської обласної філармонії	будівля-пам'ятка «Нова біржа» Одеської обласної філармонії	ремонтно-реставраційні роботи
		будівля-пам'ятка «Палац Потоцьких» (Одеський художній музей)	будівля-пам'ятка «Палац Потоцьких» (Одеський художній музей)	ремонтно-реставраційні роботи
		будівля-пам'ятка «Палац Абази» (Одеський музей західного і східного мистецтва)	будівля-пам'ятка «Палац Абази» (Одеський музей західного і східного мистецтва)	ремонтно-реставраційні роботи
Сумська	м. Суми	садиба родини цукрозаводчиків Харитоненків	Комплекс садиби Харитоненків місто Суми	відновлення
Полтавська	м. Полтава	Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського	Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського	реставрація
Дніпропетровська	м. Дніпропетровськ	Дніпропетровська філармонія ім. Котана	Дніпропетровська філармонія ім. Котана	реставрація з пристосуванням будівлі
	м. Дніпропетровськ	КЗ «Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури»	КЗ «Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури»	реставрація фасаду будівлі
Запорізька	м. Кривий ріг	«Центр дитячої та юнацької творчості Металургійного району»	«Центр дитячої та юнацької творчості Металургійного району»	реставрація
	о. Хортиця	Музей історії Запорізького козацтва, оглядові майданчики, територія «Кургану Єдності України» (Національний заповідник «Хортиця»)	Музей історії Запорізького козацтва, оглядові майданчики, територія «Кургану Єдності України» (Національний заповідник «Хортиця»)	реконструкція, будівництво, озеленення
Харківська	с. Сквородинівка	Національний літературно-меморіальний музей Г. С.Сквороди: комода XIX ст.; будинок управляючого	Національний літературно-меморіальний музей Г. С.Сквороди: комода XIX ст.	відновлення з пристосуванням під виставкові та конференційну зали; реставрація

Примітка: сформовано автором за джерелами: Офіційний сайт Президента України; Офіційний сайт МКІП; Наказ МКІП №337 від 18.05.2021

Усвідомлення ситуації та аналіз сьогодення ставить перед нами нові виклики для культурно-креативного середовища, української культури та державності загалом. Проте, з оптимізмом аналізуючи вже отримані до війни позитивні результати реалізації програми «Велика реставрація» формуємо плани на перспективи продовження реставраційних, відновлювальних робіт і реалізації управлінських проєктів розвитку креативних індустрій після Перемоги. Адже актуальність інвестиції у культурно-креативний потенціал, сприяє репрезентації культурної пам'яті та формує українську культурну і національну самобутність. Вважаємо, що у перспективі це забезпечить можливість розвитку креативних індустрій в Україні.

Акцент цього дослідження стосується державного управління креативними індустріями, тому важливу роль відводимо законодавству України, що регулює діяльність секторів. Аналізуючи законодавчу гілку влади, перш за все акцентуємо увагу на тому, що відповідно до статті 75 Конституції України визначено Верховну Раду України (далі ВРУ) єдиним органом законодавчої влади в Україні. Відповідно напрями діяльності ВРУ визначається Регламентом. Що стосується креативних індустрій, то функціональну роль ВРУ вважаємо доцільним розглядати через культуру. Згідно з статтею 85 Конституції України повноваження ВРУ у сфері культури визначаються відповідним правом, а саме: затверджувати Державний бюджет України та зміни до нього, відповідно визначати обсяги фінансової підтримки культури і креативних індустрій, зокрема; визначати основні засади внутрішньої і зовнішньої політики; затверджувати загально-державні програми соціального та національно-культурного розвитку; затверджувати переліки об'єктів, що не підлягають приватизації тощо. Основною і найважливішою функцією Верховної Ради України є прийняття і затвердження законів України, що забезпечує ефективну систему державного управління, зокрема у середовищі креативних індустрій.

У загальному значенні Верховною Радою України від початку становлення незалежної України прийнято низку законів, ратифіковано ряд конвенцій, що забезпечує регулювання відносини і функціонування сфери культури, зокрема діяльність креативних індустрій. Відповідно вищі органи державної влади та державного управління забезпечують реалізацію політики держави у сфері культури. Для аналізу виокремимо основні чинні закони і стратегії, що регулюють становлення та розвиток креативних індустрій в Україні, маю свою відповідну історичну, культурну та самобутню специфіку (див. табл. 2).

Таблиця 2

Аналіз основних чинних законів і стратегії, що регулюють діяльність креативних індустрій України

Вид документа	Рік прийняття	Назва	Основні стратегічні положення
1	2	3	4
стратегія	2016	«Довгострокова національна стратегія розвитку культури до 2025 року»	Акцент зроблено саме на підтримку зростання сектору креативних індустрій.
закон	2018	«Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо визначення поняття «креативні індустрії»	В статті 1, п.5 визначено креативні індустрії як види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження, а їх продукти і послуги є результатом індивідуальної творчості.

закон	2020	«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19»	Розширення можливостей грантових програм для креативних індустрій; запровадження змін у сферах діяльності телерадіоорганізацій, авторського права, збирання винагороди і відрахувань з користувачів.
закон	Редакція від 7.10.2022	«Про культуру»	Визначення правових засади діяльності у сфері культури, регулює суспільні відносини, пов'язані із створенням, використанням, розповсюдженням, збереженням культурної спадщини та культурних цінностей, і спрямований на забезпечення доступу до них.

Примітка: сформовано автором за джерелами: Офіційний сайт Президента України (Президент України, 2021); Офіційний сайт МКіП (Міністерство культури та інформаційної політики (МКіП), 2021); Наказ МКіП № 337 від 18.05.2021 (Наказ Про затвердження..., 2021)

Детальний аналіз державного управління та нормативно-правового забезпечення дає можливість виокремити пріоритетні напрями діяльності органів державної влади щодо розвитку та забезпечення конкурентоспроможності секторів креативних індустрій України в умовах поширення інформаційних та комунікативних технологій. Пріоритетну роль у цьому контексті відіграє діяльність Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (далі – Комітет). Відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і відання комітетів Верховної Ради України» № 19-ІХ від 29.08.2019 року, Комітет працює за напрямками забезпечення конкурентоспроможності креативного середовища та розвитку державних і громадських інститутів, які сприяють реалізації інноваційної культурно-креативної діяльності. Відповідно одним із пріоритетних напрямів діяльності Комітету є формування впливу на пріоритети державного управління і державної політики у сфері розвитку креативних індустрій України (Закон України Про комітети Верховної Ради України, 1995).

Водночас виокремимо відповідні пріоритети державної політики у сфері розвитку креативних індустрій України. Зокрема: системна протекціоністська державна культурна політика має бути націлена на формування прийнятних умов інвестування у сферу культури та креативного розвитку; створення належного нормативно-правової бази функціонування креативних індустрій; визнання на урядовому рівні пріоритетності розвитку креативних індустрій як одного із актуальних економічних, інноваційних та суспільної політики; підтримка конкурентоздатних інноваційних проєктів, які націлені на опанування населенням культурних компетенцій, з метою зростання якості «людського капіталу»; забезпечення конкурентоспроможності креативного середовища; розвиток державних і громадських

інститутів, які сприяють реалізації інноваційної культурної діяльності; ліквідація адміністративних бар'єрів і реалізація культурної політики на засадах широкої громадської участі (Валевський, 2018, с. 10). Аналіз сукупності зазначених проблем потребує більш ґрунтовного дослідження, що буде предметом наступного дослідження.

Теоретичні осмислення дають можливість стверджувати, що ефективний механізм реалізації державного управління креативними індустріями потрібно розглядати як платформу нормативно визначених і сформованих відповідно до європейських стандартів правових норм. Це забезпечує синергетичну цілісність взаємодії органів, установ та організацій державного, регіонального і місцевого рівня для практичного впровадження місії/візії і функціональних особливостей розвитку секторів креативних індустрій в Україні.

Виходячи із цих позицій та взявши до уваги культурологічний аналіз, виокремимо принципи та напрями державної політики у середовищі креативних індустрій. А саме: суспільні інтереси як центр політики (пріоритетне спрямування на суспільство); комплексний підхід (охоплення через прямі та непрямі інструменти охоплення технологічного циклу культурно-креативної діяльності); зв'язок з іншими політиками (мультидисциплінарний підхід); ефективність та узгодженість у процесі фінансування і надання різного роду пільг; інституційний розвиток уряду в широкому розумінні реалізації державної політики; регуляторний незалежний моніторинг державної економічної підтримки; адекватне усвідомлення динаміки й особливостей явищ та процесів, які відбуваються у середовищі креативних індустрій (Аналітична записка, 2020, с. 74–75). При цьому основний акцент робимо на відкритості державних інституцій та ефективності державного управління щодо розвитку секторів креативних індустрій, їх адаптація до європейського соціально-гуманітарного простору.

Про важливість модернізації системи центральних і місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування в середовищі культури і мистецтва наголошує значна кількість теоретиків і практиків. Зокрема акцентуючи увагу на забезпеченні збереження всіх позитивних досягнень у сфері культури, враховуючи специфіку утворення мережі загальнодоступних установ культури, різноманіття їх видів і організаційно-правових форм, відносин між органами управління державного, регіонального та місцевого рівня і фінансування, а також інших сторін функціонування відповідно до сучасних стандартів (Копієвська, 2010, с. 158). На сучасному етапі трансформаційних змін, цивілізаційного розвитку і в контексті суперечливих глобалізаційних процесів, культурна функція держави повинна гнучко реагувати на виникнення складних проблем і допомагати знаходити адекватні відповіді на складні й нові виклики часу, які впливають на формування культурних потреб громадян (Копієвська, 2010, с. 249). Водночас реалізуючи культурну функцію держави і забезпечуючи ефективне управління розвитком креативних індустрій України. При цьому важливу роль відіграє громадському сектору та ініціативі стейкхолдерів.

Культурологічна рефлексія дає можливість також стверджувати, що в умовах поширення інформаційних та комунікаційних технологій важливим виникає принцип відкритості державного управління. Виходячи з узагальненого поняття, принцип відкритості розуміємо як організацію і функціонування системи державного управління в умовах демократичного середовища, що передбачає доступ громадян до інформації щодо діяльності органів державної влади (Енциклопедичний словник, 2010, с. 251). Оскільки громадянське суспільство все більш чітко потребує рівноправного використання загальнодоступних інформаційних ресурсів і партнерських відносин при прийнятті та реалізації державних рішень, актуалізується проблематика відкритості і прозорості. Цікавим для нашого дослідження у цьому контексті є напрацювання Н. Колісніченко (2021). Зокрема, автор виокремлює феномен «транспарентність» як прозорість, доступ до інформації. Відтак транспарентність і доступність взаємодій суб'єктів управління

культурою і креативними індустріями зокрема із заінтересованими сторонами проявляється на різних рівнях щодо різних складових детермінант культури і творчості (Колісніченко, 2021). Відповідно це місток для ефективної взаємодії і комунікації, консолідуючи інтереси різних заінтересованих сторін.

Вагому роль у механізмі реалізації ефективного державного управління для стрімкого розвитку креативних індустрій відіграє виконавча гілка влади. Сучасний креативний простір є драйвером розвитку культури. Відповідно на законодавчому рівні, а саме Розпорядженням Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) № 265-р у 2019 році було затверджено відповідний перелік креативних індустрій. Зокрема, до таких віднесли: *народні художні промисли, візуальне мистецтво* (живопис, графіка, скульптура, фотографія тощо); *сценічне мистецтво* (жива музика, театр, танець, опера, цирк, ляльковий театр тощо); *література, видавнича діяльність та друковані засоби масової інформації; аудіальне мистецтво; аудіовізуальне мистецтво* (кіно, телебачення, відео, анімація, мультиплікація тощо); *дизайн, мода, нові медіа та інформаційно-комунікаційні технології* (програмне забезпечення, відеоігри); *цифрові технології в мистецтві* (3D-друк, віртуальна, доповнена, змішана реальність тощо); *архітектура й урбаністика; реклама, маркетинг, зв'язки з громадськістю та інші креативні послуги; бібліотеки, архіви та музеї* (Кабінет Міністрів України, 2019). Підтримуємо позицію, що до регулювання креативними індустріями потрібно ставитись обережно. При цьому варто розцінювати роль міністерств як архітектора, де управління зводять будівлю, утворюють базовий фундамент, каркас, стіни, а оздобленням і наповненням займаються самі мешканці – креативні підприємці, митці і творчі особистості (Урядовий портал, 2017; Образцова, 2018). Водночас кожне міністерство відіграє свою вагому роль у розвитку і управлінні секторів креативних індустрій. Відповідно державі не слід втручатись у креативний контент, маркетингові кампанії чи ринкові ходи замість креаторів.

Провідна роль як центрального органу управління належить Міністерству культури та інформаційної політики (далі – МКіП). Зокрема, забезпечувати ефективну комунікацію (моделі співробітництва у трикутнику бізнес-влада-громада), формувати можливості для різних форм творчого самовираження, реалізовувати розмаїття креативних практик, сприяти побудові екосистеми, забезпечувати фінансові ресурси і можливості міжнародної співпраці (Образцова, 2018). Це сприятиме консолідації позиції розвитку креативних індустрій, надання інкубаційних та консалтингових послуг, допомога в захисті права інтелектуальної власності на креативний продукт, забезпечуватиме сертифікацію експертів у сфері культури, формуванню і реалізації освітніх програм (для культурних менеджерів, креаторів, митців, креативних підприємців) та сприятиме промоції українських креативних індустрій на міжнародній арені.

У контексті дослідження вагомим є те, що МКіП максимально сприяє розвитку креативних індустрій зокрема через нормативно-правову діяльність. Мова йде про Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 № 265-р «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативної індустрії»; Закон України від 19.06.2018 № 2458-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо визначення поняття «креативні індустрії»; Реалізацію проекту – Програма «Велика реставрація»; Концепцію державної цільової програми з народних художніх промислів, Довгострокової стратегії розвитку української культури – стратегії реформ та ін.

Серед пріоритетів діяльності Міністерства у 2022-23 роках визначено відповідні кроки: розробку проекту Стратегії розвитку креативних індустрій на п'ять років; розробку програми з народних художніх промислів, що міститиме конкретний план дій реалізації; розширення аудиторії національних фільмів; роботу над проектом Стратегії розвитку читання, запровадження грантової підтримки для книговидавців, авторів,

бібліотек, популяризації української літератури у світі та поповнення фондів бібліотек територіальних громад новими якісними виданнями; створення Національного офісу розвитку креативних індустрій, що зосередиться на підтримці (Петасюк, Л., 2022). При цьому важливо, що механізм надання державної підтримки має бути максимально динамічним та адаптивним для кожного сектору креативних індустрій України в умовах поширення інформаційних та комунікативних технологій.

Впровадження та реалізація з 2014 року в Україні реформи децентралізації є сприятливим фактором розвитку секторів креативних індустрій у регіонах, створюючи нові можливості і виклики. Загалом на регіональному рівні державне управління креативними індустріями здійснюється на рівні управлінь, відділів, центрів та громадкості. Відтак розвиток секторів креативних індустрій безпосередньо залежить від можливості створення умов інноваційних технологій управління для ефективного функціонування креативного середовища. До основних складових якого віднесемо креативний клас (креативні суб'єкти), креативні продукти, креативні технології, креативні інститути та їх інфраструктура, креативні міста загалом. Саме тому формування унікальності та індивідуальності міста здійснюється на основі науки, мистецтва, креативних ініціатив, інновацій, технології та модернізації. При цьому в основу формування і розвитку креативних міст потрібно віднести сформовану культурну політику, соціально-економічний потенціал, інновації, культурно-креативні ресурси, кластери хаби, інкубатори, людські ресурси та професійні асоціації і платформи.

Аналіз наукових та практичних джерел у середовищі креативних індустрій, дає можливість виокремити основні чинники, що впливають на регіональний розвиток креативних індустрій відповідно до характеру та спрямованості їх впливу. Зокрема: політико-правові (визначають норми регулювання та правове поле функціонування креативних індустрій, реалізуючи політику сприяння і правової захищеності інтересів суб'єктів креативного підприємництва та креативних інститутів), економічні (характеризують рівень розвитку, інноваційний та виробничий потенціал), соціальні (визначають розвиток творчого потенціалу, рівень соціалізації особистості та самоорганізації населення, його залучення до культурно-креативного середовища) і технологічні (визначають рівень ресурсного забезпечення розвитку креативних індустрій та можливість модернізації). Здатність державних інституцій своєчасно реагувати на виклики сьогодення та актуалізувати законодавство сприяють формуванню довіри до держави та її інституцій (Аналітична записка, 2020, с. 16). Зазначимо, що всі ці чинники впливають на забезпечення ефективності державного управління креативними індустріями.

Резюмуючи зазначимо, що культурно-креативні трансформації на основі людиноцентризму відповідно до викликів часу, європейських стандартів і потреб споживачів відіграють провідну роль у становленні і розвитку ефективного управління всіх секторів креативних індустрій. Проте, під час повномасштабного вторгнення РФ у 2022 році креативні індустрії зазнали відтоку митців, креаторів, талантів, культурних менеджерів. Негативними тенденціями є і скорочення фінансування, зниження попиту на культурно-креативні продукти та послуги, креативні ініціативи і проєкти. Водночас, згідно з дослідженням МКіП та УКФ (Українського культурного фонду) креативні індустрії мають шанс стати двигуном відновлення України після війни; до пріоритетних заходів від держави і донорів, які можуть допомогти креативним індустріям відновитись належать: грантова підтримка, розробка Державної стратегії розвитку креативних індустрій; промоція українського продукту за кордоном (Рекеда, Д., 2022). Адже всі креативні індустрії працюють на перемогу України. Результати дослідження також підкреслили необхідність комплексного підходу до

управління секторами креативних індустрій, кризь призму синергії законодавчої платформи, нормотворчих процесів, удосконалення інституційної спроможності, відкритості, комунікації і прозорості діяльності державних органів, адаптація кращих світових практик розвитку креативних індустрій в умовах поширення інформаційних і комунікативних технологій.

Висновки. Підсумовуючи зазначимо, що дослідження державного управління діяльністю секторів креативних індустрій має міждисциплінарний характер та потребує чіткого бачення місії/візії управління, стратегічного планування розвитку креативних індустрій і ефективного механізму функціонування відповідно до викликів часу. Особливостями культурологічного аналізу дослідження державного управління креативних індустрій в Україні є дослідження ефективної, відкритої, інноваційної і гнучкої взаємодії на усіх рівнях культурно-креативного простору. При цьому важливо сформулювати «дорожню карту» синергетичної взаємодії держави – культури – громадскості – креативного простору в умовах поширення інформаційних та комунікативних технологій.

Відповідно виклики сьогодення ставлять необхідність на законодавчому рівні затвердити національну стратегію розвитку креативних індустрій для кожного сектору та зацікавлених сторін як «дорожньої карти» ефективного державного управління на усіх рівнях. Адже українська культура підтримує українську армію, формує національну самосвідомість і забезпечує збереження культурного коду нації у площині креативних ініціатив та проєктів, сучасних феноменальних творінь креативних індустрій для сталого розвитку України.

Бібліографічний список

- Аналітична записка, 2020. *Формування культурної політики у сфері розвитку культурних та креативних індустрій об'єднаних територіальних громад Одеської області*. Одеса.
- Валевський, О. Л., 2018. *Актуальні проблеми реалізації державної політики у сфері розвитку креативних і культурних індустрій: аналіт. зап.* [Національний інститут стратегічних досліджень] [онлайн]. Київ. Доступно: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-01/111AZ_Walevskiy_-07092018-0b9aa.pdf>
- Гаврилюк, А. М., 2020. *Державна політика у сфері туризму в Україні: соціогуманітарний вимір: монографія*. Київ: видавництво Ліра-К.
- Енциклопедичний словник з державного управління*, 2010. В: Ю. В. Ковбасюк, В. П. Трощинський, Ю. Сурмін (ред.). Київ: НАДУ.
- Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 № 692-IX, 2020. *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-%D1%96%D1%85#Text>> (дата звернення 10.11.2022).
- Закон України Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо визначення поняття «креативні індустрії» № 2458-VIII, 2018. *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2458-19#n2>> (дата звернення 10.11.2022).
- Закон України Про комітети Верховної Ради України № 116/95-ВР, 1995. *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95->

%E2%F0#Text> (дата звернення 10.11.2022).

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД), 2019. *Економічна привабливість української культури. Аналітична доповідь*. К.: ФОП Лопатіна О. О.

Кабінет Міністрів України, 2019. Розпорядження Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій № 265-р. *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80>> (дата звернення 1.11.2021).

Колісніченко, Н., 2021. Транспарентність і доступність взаємодій в управлінні культурою: європейський досвід. *Актуальні проблеми державного управління*, 1(82), с. 112–117.

Конституція України № 254к/96-ВР, 1996. Відомості Верховної Ради України [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>> (дата звернення 10.11.2022).

Копієвська, О. Р., 2010. *Культурна функція держави в контексті національного державотворення: монографія*. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв.

Міністерство культури та інформаційної політики (МКіП), 2021. «*Велика реставрація*» розширює свої можливості. [онлайн]. Доступно: <<https://mkip.gov.ua/news/6288.html>> (дата звернення 9.11.2022).

Наказ Про затвердження переліку проєктів, які будуть реалізовані в рамках програми «Велике будівництво» № 337, 2021. *Міністерство культури та інформаційної політики* [онлайн]. Доступно: <<https://ucf.in.ua/>> (дата звернення 10.11.2022).

Образцова, А., 2018. Як креативні індустрії можуть стати змістом і сенсом нових перетворень в державі. *Державна бібліотека України для юнацтва*. [онлайн]. Доступно: <<http://4uth.gov.ua/anastasiya-obrazczova-yak-kreatyvni-industriyi-mozhut-staty-zmistom-i-sensom-novyh-peretvoren-u-derzhavi/>> (дата звернення 10.11.2022).

Петасюк, Л., 2022. Про важливі здобутки та амбітні плани на 2022 рік [Інтерв'ю МКіП]. 5 Січня 2022. Доступно: <<https://mkip.gov.ua/news/6689.html>> (дата звернення 10.11.2022).

Подольчак, Н. Ю., 2021. Поняття та структура креативних індустрій в державному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 10. DOI: 10.32702/2307-2156-2021.10.1 (дата звернення 10.11.2022).

Президент України, 2021. *Програма «Велика реставрація» розрахована на кілька років, передбачається її фінансування за системою державно-приватного партнерства – Володимир Зеленський* [онлайн]. Доступно: <<https://www.president.gov.ua/news/programa-velika-restavraciya-rozrahovana-na-kilka-rokiv-pere-66669>> (дата звернення 9.11.2022).

Рекеда, Д., 2022. Стан культури та креативних індустрій під час війни – результати дослідження. *Громадський Простір* [онлайн]. Доступно: <<https://www.prostir.ua/?news=stan-kultury-ta-kreatyvnyh-industrij-pid-chas-vijny-rezultaty-doslidzhennya>> (дата звернення 10.11.2022).

Розпорядження Про схвалення Довгострокової стратегії розвитку української культури – стратегії реформ № 119-р, 2016. *Кабінет Міністрів України* [онлайн]. Доступно: <<https://www.kmu.gov.ua/npas/248862610>> (дата звернення 10.11.2022).

Ситник, П. К., Купрійчук, В. М., Карлова, В. В., та Небожук, Р. А., 2020. Принципи децентралізації державного управління у сфері культури. *Інвестиції: практика та досвід*, 2, с. 89–94.

- Скакун, О. Ф., 2021. *Теорія права і держави. 4-те видання, стереотипне. Підручник*. Київ: Алерта.
- Указ Президента України, 2020. Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму № 329/2020. *Президент України* [онлайн]. Доступно: <<https://www.president.gov.ua/documents/3292020-34717>> (дата звернення 9.11.2022).
- Урядовий портал, 2017. *Концепція «Децентралізація: сектор Культура»*. [онлайн]. Доступно: <<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249672311>>
- Department of Culture, Media and Sport, 1998. *Creative Industries Mapping Document 1998*. DCMS, London. (дата звернення 10.11.2022).
- UNESCO, 2009. Framework for Cultural Statistics (FCS) [online]. Available at : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/unesco-framework-for-cultural-statistics-2009-en_0.pdf> (Accessed 10.11.2022).

References

- Analitychna zapyska, 2020. *Formuvannia kulturnoi polityky u sferi rozvytku kulturnykh ta kreatyvnykh industrii obiednanykh terytorialnykh hromad Odeskoi oblasti [Formation of cultural policy in the field of development of cultural and creative industries of united territorial communities of Odesa region]*. Odesa. (in Ukrainian).
- Department of Culture, Media and Sport, 1998. *Creative Industries Mapping Document 1998*. DCMS, London.
- Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya [Encyclopedic dictionary of public administration]*, 2010. In: Yu. V. Kovbasyuk, V. P. Troshchyns'kyu, Yu. Surmin (eds.). Kyiv: NADU (in Ukrainian).
- Havryliuk, A. M., 2020. *Derzhavna polityka u sferi turyzmu v Ukraini: sotsiohumanitarnyi vymir: monohrafiia [State policy in the field of tourism in Ukraine: socio-humanitarian dimension: monograph]*. Kyiv: vydavnytstvo Lira-K (in Ukrainian).
- Instytut ekonomichnykh doslidzhen ta politychnykh konsultatsii (IED), 2019. *Ekonomichna pryvablyvist ukrainskoi kultury. Analitychna dopovid [Economic attractiveness of Ukrainian culture. Analytical report.]*. K.: FOP Lopatina O. O. (in Ukrainian).
- Kabinet Ministriv Ukrainy, 2019. Rozporiadzhennia Pro zatverdzhennia vydiv ekonomichnoi diialnosti, yaki nalezhat do kreatyvnykh industrii № 265-r [Order on approval of types of economic activity belonging to creative industries No. 265-r]. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80>> (Accessed 1.11.2021) (in Ukrainian).
- Kolisnichenko, N., 2021. Transparentnost i dostupnost vzaiemodii v upravlinni kulturoiu: yevropeyskyi dosvid [Transparency and accessibility of interactions in cultural management: European experience]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, 1(82), p. 112–117 (in Ukrainian).
- Konstytutsiia Ukrainy № 254k/96-VR [Constitution of Ukraine № 254k/96-VR], 1996. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Kopiievskia, O. R., 2010. *Kulturna funktsiia derzhavy v konteksti natsionalnoho derzhavotvorennia: monohrafiia [Cultural function of the state in the context of national state formation: monograph]*. Kyiv : Natsionalna akademiia kerivnykh kadrov kultury i mystetstv (in Ukrainian).
- Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky (MKiP), 2021. «*Velyka restavratsiia*»

- rozshyriuie svoi mozhlyvosti ["Great restoration" expands its capabilities].* [online]. Available at: <<https://mkip.gov.ua/news/6288.html>> (Accessed 9.11.2022) (in Ukrainian).
- Nakaz Pro zatverdzhennia pereliku proektiv, yaki budut realizovani v ramkakh prohramy «Velyke budivnytstvo» № 337 [Order on the approval of the list of projects to be implemented as part of the "Big Construction" program No. 337], 2021. *Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky* [online]. Available at: <<https://ucf.in.ua/>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Obraztsova, A., 2018. Yak kreatyvni industrii mozhut staty zmistom i sensom novykh peretvoren v derzhavi [How creative industries can become the content and meaning of new transformations in the state.]. *Derzhavna biblioteka Ukrainy dlia yunatstva.* [online]. Available at: <<http://4uth.gov.ua/anastasiya-obrazczova-yak-kreatyvni-industriyi-mozhut-staty-zmistom-i-sensom-novykh-peretvoren-u-derzhavi/>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Petasiuk, L., 2022. Pro vazhlyvi zdobutky ta ambitni plany na 2022 rik [About important achievements and ambitious plans for 2022] [Interviu MKiP]. 5 Sichnia 2022. Available at: <<https://mkip.gov.ua/news/6689.html>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Podolchak, N. Yu., 2021. Poniattia ta struktura kreatyvnykh industrii v derzhavnomu upravlinni [Concept and structure of creative industries in state administration]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok.* 10. DOI: 10.32702/2307-2156-2021.10.1 (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Prezydent Ukrainy, 2021. *Prohrama «Velyka restavratsiia» rozrakhovana na kilka rokiv, peredbachaietsia yii finansuvannia za systemoiu derzhavno-pryvatnoho partnerstva – Volodymyr Zelenskyi* [The "Great Restoration" program is designed for several years, it is expected to be financed under the public-private partnership system – Volodymyr Zelenskyi]. [online]. Available at: <<https://www.president.gov.ua/news/prohrama-velika-restavratsiya-rozrahovana-na-kilka-rokiv-pere-66669>> (Accessed 9.11.2022) (in Ukrainian).
- Rekeda, D., 2022. Stan kultury ta kreatyvnykh industriy pid chas viyny – rezultaty doslidzhennia [The state of culture and creative industries during the war – research results]. *Hromadskyi Prostir* [online]. Available at: <<https://www.prostir.ua/?news=stan-kultury-ta-kreatyvnykh-industrij-pid-chas-vijny-rezultaty-doslidzhennya>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Rozporiadzhennia Pro skhvalennia Dovhostrokovoi stratehii rozvytku ukraïnskoi kultury – stratehii reform № 119-r [Order on the approval of the Long-term strategy for the development of Ukrainian culture – strategy of reforms No. 119-r], 2016. *Kabinet Ministriv Ukrainy* [online]. Available at: <<https://www.kmu.gov.ua/npas/248862610>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Skakun, O. F., 2021. *Teoriia prava i derzhavy. 4-te vydannia, stereotypne. Pidruchnyk* [Theory of law and the state. 4th edition, stereotyped. Textbook]. Kyiv: Alerta (in Ukrainian).
- Sytnyk, P. K., Kupriichuk, V. M., Karlova, V. V., and Nebozhuk, R. A., 2020. Pryntsypy detsentralizatsii derzhavnoho upravlinnia u sferi kultury [Principles of decentralization of state administration in the field of culture]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 2, p. 89–94 (in Ukrainian).
- Ukaz Prezidenta Ukrainy, 2020. Pro zakhody shchodo pidtrymky sfery kultury, okhorony kulturnoi spadshchyny, rozvytku kreatyvnykh industrii ta turyzmu № 329/2020 [On measures to support the sphere of culture, protection of cultural heritage, development

- of creative industries and tourism No. 329/2020]. *Prezydent Ukrainy* [online]. Available at: <<https://www.president.gov.ua/documents/3292020-34717>> (Accessed 9.11.2022) (in Ukrainian).
- UNESCO, 2009. Framework for Cultural Statistics (FCS) [online]. Available at: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/unesco-framework-for-cultural-statistics-2009-en_0.pdf> (дата звернення 10.11.2022).
- Uriadovyi portal, 2017. *Kontseptsiiia «Detsentralizatsiia: sektor Kultura» [Concept "Decentralization: Culture sector"]*. [online]. Available at: <<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249672311>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Valevskyy, O. L., 2018. *Aktualni problemy realizatsii derzhavnoi polityky u sferi rozvytku kreatyvnykh i kulturnykh industriy: analit. zap. [Actual problems of implementation of state policy in the field of development of creative and cultural industries: analyst. zap]* [Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen] [online]. Kyiv. Available at: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-01/111AZ_Walevskiy_-07092018-0b9aa.pdf> (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro komitety Verkhovnoi Rady Ukrainy № 116/95-VR [Law of Ukraine On Committees of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 116/95-VR], 1995. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-%E2%F0#Text>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro vnesennia Pzmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo derzhavnoi pidtrymky sfery kultury, kreatyvnykh industrii, turyzmu, maloho ta serednoho biznesu u zviazku z diieiu obmezhuvalnykh zakhodiv, poviazanykh iz poshyrenniam koronavirusnoi khvoroby COVID-19 № 692-IX [Law of Ukraine On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding State Support of the Sphere of Culture, Creative Industries, Tourism, Small and Medium-Sized Businesses in Connection with the Effect of Restrictive Measures Related to the Spread of the COVID-19 Coronavirus Disease No. 692-IX], 2020. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-%D1%96%D1%85#Text>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro kulturu» shchodo vyznachennia poniattia «kreatyvni industrii» № 2458-VIII [Law of Ukraine On Amendments to the Law of Ukraine "On Culture" Regarding the Definition of the Concept of "Creative Industries" No. 2458-VIII], 2018. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2458-19#n2>> (Accessed 10.11.2022) (in Ukrainian).

Стаття надійшла 24.12.2022.

K. Pletsan

CULTURAL ANALYSIS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF CREATIVE INDUSTRIES UNDER THE SPREAD OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

The article examines the specific features of state management of creative industries in Ukraine through the prism of cultural analysis. The main regulatory and legal foundations of the activities of creative industry institutions and their development at the current stage have been analyzed. The paper describes the peculiarities of the cultural analysis of the study of

the state management of creative industries in Ukraine. The study demonstrates the conformity of cooperation at all levels of government in the process of the development of creative industries through an effective mechanism of state management. The author proves that synergistic interaction at all levels of state institutions will ensure effective state administration, which will contribute to the popularization of Ukrainian culture, cultural and historical values, cultural heritage, creative initiatives and projects, modern phenomenal creations of the cultural and creative space for the sustainable development of Ukraine. The current state of creative industries in conditions of decentralization has been investigated and characterized. Scientific novelty is explained through a cultural analysis of the state management of creative industries in the conditions of the spread of information and communication technologies.

Keywords: *culture, creative industries, public administration, cultural policy, human resources, decentralization, sustainable development.*

УДК 130.2:791.2:001.8
ORCID 0000-0002-3613-9851

Р. А. Полешук

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ ДО РОЗШИРЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ О. ДОВЖЕНКА

Керуючись принципом міждисциплінарності, в статті запропонована методологія культурологічного аналізу творчості О. Довженка із застосуванням методу етнографічного опису. Вказана методологія дозволяє дослідити актуальне в наш час питання відмінності української культури від російської, а також визначити напрям розвитку української культури для створення умов, необхідних для буржуазних перетворень в суспільстві. Крім того, дослідження висвітлює особисте ставлення великого режисера до спроможності української культури побудувати буржуазно-демократичне суспільство.

До дослідження були залучені методологічні практики школи Лінсе́та-Холла та Британської школи із досліджень культури.

Ключові слова: *міждисциплінарність, методологія дослідження кінематографа, стрічки О. Довженко, культурологічний аналіз, Британська школа із досліджень культури, школа Лінсе́та-Холла.*

DOI 10.34079/2226-2849-2022-12-24-105-112

Постанова проблеми. Творчий шлях О. Довженка в українській культурології добре досліджений із застосуванням біографічного методу. В той же час, не достатньо вивчені етнофілософські контексти стрічок які висвітлюють особливості соціальних відносин і культурних практик та рефлексію великого режисера на події свого часу і розвиток української культури. На нашу думку, фільми О. Довженка становлять собою цінне джерело дослідження культуротворчих процесів, які дозволять краще зрозуміти особливі риси і світогляд українського суспільства що, в свою чергу, дозволить запропонувати шляхи розвитку української культури.

Принцип міждисциплінарності культурологічного аналізу суттєво розширює методологічний арсенал дослідження творчості великого митця. Світоглядні контексти